Vyvěšeno dne: 23. 10. 2026
Svěšeno dne: 6. 11. 2026

Markéta Hrdličková

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Mgr. Bc. Petr Sláma**, bytem Nedbalova 2350/8, Ostrava, zast. Mgr. Pavlem Klegou, advokátem se sídlem U Staré elektrárny 291/11, Ostrava, proti žalovanému: **Magistrát města Ostravy**, se sídlem Prokešovo náměstí 8, Ostrava, za účasti: **Residence Foerstrova, s. r. o.**, se sídlem Rytířská 410/6, Praha 1, zast. Mgr. Michalem Machkem, advokátem se sídlem Dlouhá 3355/6, Ostrava, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 6. 2025, č. j. 25 A 16/2024-77,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 6. 2025, č. j. 25 A 16/2024-77, **se ruší**.

II. Žaloba **se odmítá**.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Průběh dosavadního řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 4. 1. 2024, č. j. SMO/798234/23/ÚPaSŘ/Lár, sp. zn. S-SMO/476828/23/ÚPaSŘ/3, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz ze dne 15. 5. 2023, č. j. MOaP/047934/23/OSŘP1/Bu, sp. zn. S-MOaP/002085/19. Uvedeným rozhodnutím bylo vydáno stavební povolení pro stavbu „*Novostavba bytového domu Residence Foerstrova*“ osobě zúčastněné na řízení (stavebník) na pozemku parc. č. 2640/11 v k. ú. Moravská Ostrava.

[2] Stavebník podal žádost o stavební povolení na uvedenou stavbu dne 28. 12. 2018. Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2015, č. j. SMO/029591/15/ÚHAaSŘ/Král, o umístění této stavby nabylo právní moci dne 5. 3. 2015. Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 3. 2017, č. j. SMO/100992/17/ÚHAaSŘ/Král, byla jeho platnost prodloužena do 5. 3. 2019. Žádost o stavební povolení tedy byla podána v době platnosti územního rozhodnutí.

[3] Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz jakožto příslušný stavební úřad vyzval stavebníka k odstranění nedostatků žádosti, stanovil mu k tomu lhůtu do 15. 5. 2019 a stavební řízení usnesením ze dne 4. 2. 2019, č. j. MOaP/06578/19/OSŘP1/Bu, do stejného data podle § 64 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v relevantním znění (dále jen „správní řád"), a § 111 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v relevantním znění (dále jen „stavební zákon z roku 2006"), přerušil. Stavebník požádal před uplynutím této lhůty o její prodloužení. Stavební úřad žádosti vyhověl, když usnesením ze dne 22. 5. 2019, č. j. MOaP/038467/19/OSŘP1/Bu, lhůtu podle § 39 odst. 2 správního řádu prodloužil do 31. 7. 2019 a do stejného data řízení přerušil. Na další včasnou žádost stavebníka usnesením ze dne 14. 8. 2019, č. j. MOaP/059334/19/OSŘP1/Bu, lhůtu prodloužil do 30. 11. 2019 a do téhož dne řízení přerušil.

[4] Stavebník do 30. 11. 2019 všechny nedostatky žádosti neodstranil. Další podání učinil dne 23. 12. 2019. Původně požádal o prodloužení lhůty k odstranění vad žádosti, následně však do protokolu dne 27. 1. 2020 své podání upravil tak, že žádal o přerušení řízení do 30. 6. 2020. Stavební úřad usnesením ze dne 27. 1. 2020, č. j. MOaP/007593/20/OSŘP1/Bu, řízení podle § 64 odst. 2 správního řádu přerušil do 30. 6. 2020 a současně stavebníka upozornil, že nedostatky žádosti nadále trvají.

[5] V dalších letech stavební úřad řízení opakovaně přerušoval, převážně na žádosti stavebníka odůvodněné úpravami projektové dokumentace a opatřováním dalších podkladů. Část z nich stavebník předložil dne 7. 7. 2021. Podáním ze dne 7. 9. 2021 požádal o další přerušení. Stavební úřad žádosti vyhověl usnesením ze dne 14. 10. 2021, č. j. MOaP/086810/21/OSŘP1/Bu. Následovala další doplnění žádosti a další přerušení řízení. Stavební úřad považoval žádost za perfektní dne 20. 3. 2023, kdy oznámil ostatním účastníkům zahájení daného stavebního řízení. Následně stavební úřad vydal výše zmiňované rozhodnutí ze dne 15. 5. 2023, č. j. MOaP/047934/23/OSŘP1/Bu, o povolení stavby.

[6] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, v němž mj. namítal, že stavební úřad měl povinnost po 30. 11. 2019 řízení zastavit a že další opakovaná přerušení řízení byla nezákonná, přičemž jimi docházelo k neoprávněnému prodlužování platnosti územního rozhodnutí v rámci nepřiměřeně dlouhého stavebního řízení, čímž mělo být zasaženo do práv žalobce.

[7] Žalovaný výše zmiňovaným rozhodnutím ze dne 4. 1. 2024, č. j. SMO/798234/23/ÚPaSŘ/Lár, odvolání zamítl a odvoláním napadené rozhodnutí potvrdil. Za rozhodné považoval zejména to, že stavebník požádal o přerušení řízení podle § 64 odst. 2 správního řádu a stavební úřad byl zásadně povinen takové žádosti vyhovět. Zastavení řízení žalovaný nepovažoval za jediný možný následek marného uplynutí lhůty.

[8] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou. Namítal zejména, že po neodstranění podstatných vad žádosti ve lhůtě do 30. 11. 2019 měl stavební úřad řízení podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu zastavit. Podání stavebníka ze dne 23. 12. 2019 bylo podle žalobce opožděné a jeho následná změna na žádost o přerušení řízení nemohla odstranit již vzniklý důvod jeho zastavení. Obdobná procesní situace měla podle žalobce nastat po skončení dalšího přerušení dne 1. 9. 2021.

[9] Žalobce brojil proti opakovanému přerušování řízení v celkové délce přibližně čtyř let. Usnesení stavebního úřadu ze dne 22. 5. 2019, č. j. MOaP/038467/19/OSŘP1/Bu, ani ze dne 14. 8. 2019, č. j. MOaP/059334/19/OSŘP1/Bu, navíc podle žalobce neměla zákonný podklad. Stavebník před jejich vydáním požádal pouze o prodloužení lhůty k odstranění vad žádosti podle § 39 odst. 2 správního řádu, nikoli o přerušení řízení podle § 64 odst. 2 téhož zákona. Stavební úřad řízení sice přerušil podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu, aniž však současně vydal novou výzvu podle § 45 odst. 2 správního řádu k odstranění vad žádosti o stavební povolení.

[10] Žalobce namítal, že stavební úřad uvedeným postupem fakticky uměle prodloužil platnost územního rozhodnutí z roku 2015 nad rámec postupu podle § 93 odst. 3 stavebního zákona z roku 2006. Tím mělo být zasaženo i do oprávněných zájmů a legitimního očekávání žalobce jakožto účastníka stavebního řízení, který předpokládal, že stavební úřad povolí v jeho blízkosti pouze takové stavby, u nichž bude platnost územního rozhodnutí prodlužována na základě zákona, a to v řízení dle § 93 odst. 3 stavebního zákona z roku 2006, v jehož rámci by mohl žalobce uplatňovat svá „*účastnická práva*“. Zároveň bylo podle žalobce porušeno jeho legitimní očekávání, že v jeho blízkosti nebude realizován stavební objekt na základě více než 8 let starého územního rozhodnutí, resp. že v tomto území budou realizovány pouze stavby, o jejich umístění bylo rozhodnuto za stávajících a aktuálních podmínek v daném území. Žalobce v žalobě tvrdil, že ve stavebním řízení nenamítal dotčení svého vlastnického práva s ohledem na rozhodnutí o umístění stavby (to dle svých slov uplatňoval dříve v rámci územního řízení), ale to, že toto vlastnické právo bylo dotčeno zcela nestandardní délkou stavebního řízení.

[11] Krajský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem ze dne 3. 6. 2025, č. j. 25 A 16/2024-77, zamítl. Uvedl, že marné uplynutí lhůty k odstranění vad žádosti nemá bez dalšího za následek zastavení řízení. Správní orgán musí posoudit, zda vady nadále trvají, zda jsou podstatné a zda brání pokračování v řízení. V konkrétní procesní situaci mohl stavební úřad podle krajského soudu dát přednost přerušení řízení na žádost stavebníka. Opakované přerušení řízení samo o sobě soud nepovažoval za nezákonné, neboť § 64 správního řádu nestanoví, resp. § 111 odst. 3 stavebního zákona z roku 2006 nestanovil nejvyšší přípustný počet přerušení.

[12] Krajský soud současně zdůraznil, že ani případné procesní pochybení správního orgánu nevede ke zrušení správního rozhodnutí bez dalšího. Muselo by být způsobilé ovlivnit zákonnost konečného rozhodnutí a současně se promítnout do právní sféry žalobce. Žalobce však neuvedl žádnou konkrétní změnu poměrů v území, konkrétní námitku, jejíž uplatnění je přípustné pouze v územním řízení a o jejíž věcné posouzení měl přijít, ani konkrétní zásah do svého vlastnického práva.

[13] Podle krajského soudu byla žádost o stavební povolení podána za platnosti územního rozhodnutí a na jejím základě bylo následně vydáno pravomocné stavební povolení. Byla proto splněna podmínka § 93 odst. 4 písm. a) stavebního zákona z roku 2006, podle něhož územní rozhodnutí nepozbývalo platnosti, bylo-li na základě žádosti podané v době jeho platnosti vydáno pravomocné stavební povolení. Délka stavebního řízení ani jeho opakované přerušování podle krajského soudu samy o sobě nezpůsobily pozbytí platnosti územního rozhodnutí. Krajský soud připustil, že pokud by případný nezákonný postup stavebního úřadu znemožnil žalobci uplatnit konkrétní námitky, jejichž uplatnění je přípustné toliko v územním řízení, mohlo by to mít za následek nezákonnost jeho rozhodnutí o povolení stavby. Takové námitky však žalobce nevznesl.

II.
Obsah kasační stížnosti a dalších podání

[14] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Uplatnil tři vzájemně související okruhy námitek.

[15] V prvním okruhu stěžovatel namítá nesprávný výklad § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu. Jsou-li splněny podmínky uvedeného ustanovení, správní orgán podle něj nemá prostor pro uvážení. Protože stavebník ve lhůtě do 30. 11. 2019 neodstranil podstatné vady žádosti a před uplynutím lhůty nepožádal o její prodloužení ani o přerušení řízení, byl stavební úřad povinen řízení dne 1. 12. 2019 zastavit. Stejná povinnost měla stavebnímu úřadu vzniknout po skončení přerušení dne 1. 9. 2021.

[16] Ve druhém okruhu námitek stěžovatel napadenému rozsudku vytýká nedostatečné a nesprávné vypořádání žalobního bodu týkajícího se přibližně čtyřletého opakovaného přerušování stavebního řízení a jeho účinku na platnost rozhodnutí o umístění dané stavby. Podle stěžovatele přitom není rozhodné, že neuvedl konkrétní změnu poměrů v území nebo jinou konkrétní skutečnost, která by umístění stavby vylučovala a současně zasahovala do jeho práv. Stěžovatel zdůrazňuje, že je spoluvlastníkem nemovitých věcí [pozn. NSS: stěžovatel je spoluvlastníkem pozemku parc. č. 2641/15 v k. ú. Moravská Ostrava, jehož součástí je i stavba bytového domu č. p. 2330, č. p. 2349 a č. p. 2350 (podíl 767/36578), a zde umístěné bytové jednotky č. 2350/5 (podíl 1/2)] v těsné blízkosti záměru a opětovně namítá, že má legitimní očekávání, že v okolí budou realizovány jen stavby, o jejichž umístění bylo rozhodnuto za aktuálních podmínek v území, a ne v situaci, kdy k realizaci stavebního záměru dojde nejdříve po cca 9 letech od vydání územního rozhodnutí. Stěžovatel rovněž opakuje, že mu byla upřena možnost účastnit se řízení o prodloužení platnosti územního rozhodnutí ve smyslu § 93 odst. 3 stavebního zákona z roku 2006 a v něm uplatňovat svá práva.

[17] Stěžovatel nezpochybňuje, že podle § 93 odst. 4 písm. a) stavebního zákona z roku 2006 územní rozhodnutí nepozbývalo platnosti, bylo-li na základě žádosti podané v době jeho platnosti vydáno pravomocné stavební povolení, má však za to, že toto pravidlo nelze vykládat tak, že by stavební úřad mohl opakovaným přerušováním řízení fakticky zachovávat platnost územního rozhodnutí po libovolně dlouhou dobu. Stěžovatel v této souvislosti poukazuje na zákonné lhůty pro vydání stavebního povolení a tvrdí, že § 111 odst. 3 stavebního zákona z roku 2006 předpokládal poskytnutí jediné přiměřené lhůty k doplnění žádosti a s tím spojené jediné přerušení řízení.

[18] Ve třetím okruhu námitek stěžovatel konstatuje nepřezkoumatelnost rozsudku pro opomenutí žalobního bodu týkajícího se absence zákonného podkladu usnesení stavebního úřadu ze dne 22. 5. 2019, č. j. MOaP/038467/19/OSŘP1/Bu, a ze dne 14. 8. 2019, č. j. MOaP/059334/19/OSŘP1/Bu. Krajský soud podle něj tento bod nezahrnul ani do rekapitulace žaloby. Nevypořádal jeho tvrzení, že pouhé prodloužení lhůty podle § 39 odst. 2 správního řádu neumožňovalo znovu přerušit řízení podle § 64 odst. 1 písm. a) téhož zákona bez současné nové výzvy podle § 45 odst. 2 správního řádu k odstranění vad žádosti. Stěžovatel dovozuje, že řízení bylo zákonně přerušeno pouze do 15. 5. 2019.

[19] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[20] Osoba zúčastněná na řízení (stavebník) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že žalobou napadená správní rozhodnutí i kasační stížností napadený rozsudek jsou zákonné, řádně odůvodněné a vypořádávají veškeré podstatné námitky stěžovatele. Kasační stížnost osoba zúčastněná na řízení považuje za účelový a obstrukční krok související s realizací jejího projektu.

Zdůraznila, že správní řád je procesním předpisem a že žalovaný při rozhodování vycházel z aktuálního skutkového stavu, který mu umožňoval zvolit přerušení řízení namísto jeho zastavení. Takový postup podle ní odpovídal zásadám materiální pravdy, hospodárnosti, rychlosti, přiměřenosti, ochrany dobré víry a legitimního očekávání. Zastavení řízení nelze chápat jako automatický následek.

[21] Podle osoby zúčastněné na řízení se ochrana legitimního očekávání uplatní rovněž ve v její prospěch, neboť jako stavebník mohla důvodně očekávat řádné projednání své žádosti a vyhovění návrhu na přerušení řízení při existenci objektivních důvodů pro tento postup. I kdyby však byl zvolený procesní postup vadný, nemohl mít vliv na zákonnost meritorního rozhodnutí ani na možnost stěžovatele hájit svá práva, která v řízení uplatnil. Zrušení meritorního rozhodnutí by naopak podle ní nepřiměřeně zasáhlo do její právní jistoty a dobré víry. Osoba zúčastněná na řízení má za to, že rovněž samotné důvody, o které stěžovatel opírá svou kasační stížnost, neprokazují zásah do jeho práv a představují spíše jeho nesouhlas s vedením řízení. K výtce nevypořádání žalobních námitek osoba zúčastněná na řízení dodala, že soud není povinen samostatně reagovat na každou dílčí argumentaci, postačí vypořádání jejího obsahu a podstaty. Tomuto požadavku napadený rozsudek podle jejího názoru vyhověl.

III.
Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[22] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[23] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[24] Takovou vadou je i zmatečnost řízení před krajským soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. spočívající v tom, že soud rozhodl ve věci meritorně, ačkoli chyběly podmínky řízení. Krajský soud je povinen jejich existenci zkoumat v každém stadiu řízení. Pokud zjistí jejich neodstranitelný nedostatek, nemůže žalobu věcně projednat a musí postupovat způsobem stanoveným soudním řádem správním.

[25] Nejvyšší správní soud proto před posouzením samotných kasačních námitek mj. zkoumal, zda byl stěžovatel aktivně procesně legitimován k žalobě proti rozhodnutí žalovaného či zda není dán zjevný nedostatek jeho aktivní legitimace věcné.

[26] Podle § 2 s. ř. s. poskytují soudy ve správním soudnictví ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob. Toto ustanovení vymezuje účel správního soudnictví a současně jeho limity: soudní přezkum se nevede k prosazení abstraktního zájmu na dodržování objektivního práva, nýbrž k ochraně individuálních práv toho, kdo se na soud obrací.

[27] Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. se může žalobou domáhat zrušení rozhodnutí správního orgánu ten, kdo tvrdí, že jím byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení. Žalobní legitimace je proto založena na tvrzení zkrácení v konečném důsledku vlastních hmotných práv žalobce. Zákon nevyžaduje již v této fázi důkaz o tom, že k takovému zkrácení skutečně došlo. Požaduje však, aby žalobce vůbec uvedl, jaké své hmotné právo chrání a v čem spatřuje jeho možné dotčení.

[28] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86, publ. pod č. 1764/2009 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), vymezil aktivní procesní legitimaci k žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 odst. 1 s. ř. s. široce. Je dána tehdy, nelze-li s ohledem na tvrzení žalobce zjevně a jednoznačně konstatovat, že k zásahu do jeho právní sféry v žádném případě dojít nemohlo. Soud proto v této fázi nezkoumá, zda žalobce zkrácení prokázal ani zda jeho žalobní argumentace obstojí po věcné stránce (to je již otázkou jeho aktivní legitimace věcné).

[29] Uvedený test však předpokládá, že žalobce vůbec tvrdí negativní dopad napadeného správního rozhodnutí do jeho práv či povinností. Jestliže takové tvrzení chybí, není dána ani aktivní procesní legitimace k žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Tento výklad potvrdil mj. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2022, č. j. 1 As 21/2021-30, podle něhož musí žalobce tvrdit, že byl na svých právech zkrácen; skutečné zkrácení je naproti tomu, jak již bylo řečeno, již otázkou legitimace věcné. I podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2025, č. j. 9 As 81/2025-30, je třeba žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. jakožto podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou, jestliže žalobce netvrdí žádný negativní dopad napadeného rozhodnutí do své právní sféry. Pouhé tvrzení procesního nedostatku, které není spojeno s konkrétním hmotným právem žalobce, žalobní legitimaci nezakládá.

[30] Postup podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. je přitom vyhrazen nedostatku procesní legitimace a pouze takovému nedostatku věcné legitimace, který je zcela zjevný a zjistitelný bez pochybností zpravidla již ze žaloby samé (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 As 50/2004-59, publ. pod č. 1043/2007 Sb. NSS, a ze dne 4. 12. 2014, č. j. 1 Afs 192/2014-25). Jestliže žalobce logicky a myslitelně popíše možný zásah do vlastního práva, nesmí soud žalobu odmítnout proto, že považuje tvrzení za nedoložené, nepřesvědčivé nebo věcně nesprávné, takovou žalobu musí při splnění ostatních podmínek řízení projednat a rozhodnout o ní meritorně.

[31] Tento závěr odpovídá též rozsudku ze dne 19. 12. 2024, č. j. 8 As 210/2023-90, v němž Nejvyšší správní soud rozlišil dostatečnost žalobních tvrzení pro aktivní procesní legitimaci od zjevného nedostatku legitimace věcné. Jestliže žalobce sice uvádí tvrzení o své újmě, avšak z povahy napadeného rozhodnutí a z obsahu těchto tvrzení bez pochybností plyne, že ani při jejich pravdivosti nemohl být na svých právech dotčen, je též namístě odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Tento právní závěr navazuje na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2010, č. j. 5 Afs 33/2008-180, publ. pod č. 2084/2010 Sb. NSS.

[32] V nynější věci stěžovatel ve svém vyjádření ve stavebním řízení a následně ve svém odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu o povolení stavby vedle rozsáhlé argumentace založené na výše popsaných námitkách procesních vad, jež měly dle stěžovatele spočívat v tom, že stavební úřad umožnil stavebníkovi odstraňovat vady žádosti o stavební povolení pod dobu zhruba 4 let, uplatnil velmi stručnou a obecnou námitku zásahu povolované stavby do jeho hmotných práv, konkrétně tvrdil, že daná stavba povede ke vzniku či výraznému zvýšení imisí negativně ovlivňujících výše zmíněný předmět jeho spoluvlastnictví a omezujících jeho užívání, a to v míře nepřiměřené místním poměrům. Tyto imise měly podle stěžovatele spočívat především v blízkosti povolované stavby k bytovému domu, v němž stěžovatel spoluvlastní zmiňovanou bytovou jednotku, což podle jeho tvrzení povede k nadměrnému obtěžování pohledy, a tedy ke ztrátě soukromí, a také k nadměrnému osvícení ve večerních a nočních hodinách způsobenému světlenými zdroji v takto blízkém bytovém domě. V rozhodnutí o povolení stavby stavební úřad tuto námitku vypořádal tak, že se jí již nelze zabývat ve stavebním řízení, neboť svou povahou náležela do územního řízení, tedy v rámci rozhodování o umístění stavby byl řešen také

její odstup od okolních staveb. Dále se stavební úřad zabýval pouze možnými imisemi vznikajícími při provádění dané stavby.

[33] V odvolání stěžovatel uvedenou stručnou a obecnou argumentaci v podstatě zopakoval a dodal, že blízké umístění posuzované stavby má vedle ztráty soukromí a obtěžování večerním svícením způsobit i obtěžování hlukem a zastíněním, resp. ztrátou oslunění v denních hodinách, a že se stavební úřad jeho námitkou dostatečně nezabýval. Žalovaný se v žalobou napadeném rozhodnutí ztotožnil se závěrem stavebního úřadu a dodal, že umístění dané stavby ve vztahu k okolním domům žalovaný v územním rozhodnutí posoudil a na základě provedeného dokazování tehdy dospěl k závěru, že umisťovaná stavba nezpůsobí nad míru přiměřenou poměrům narušení kvality prostředí. V nynějším stavebním řízení jsou podle žalovaného tyto námitky již irelevantní.

[34] Pokud by tedy stěžovatel alespoň v následné žalobě propojil své obsáhlé procesní námitky týkající se poskytnutí podle jeho názoru nepřiměřeně dlouhé doby stavebníkovi k odstraňování vad žádosti o vydání stavebního povolení a s tím podle stěžovatele spojené otázky platnosti územního rozhodnutí s námitkou, že mu tímto postupem stavebního úřadu byla upřena možnost opět uplatnit popisované hmotněprávní námitky v případném novém územním řízení, nebylo by jeho legitimaci k podání žaloby (bez ohledu na posouzení důvodnosti těchto námitek) možné zpochybňovat.

[35] To však stěžovatel neučinil, naopak v žalobě výslovně popřel, že by ve stavebním řízení namítal dotčení svého vlastnického práva s ohledem na rozhodnutí o umístění stavby, jak údajně činil v předchozím územním řízení, a omezil se na to, že toto vlastnické právo bylo dotčeno nestandardní délkou stavebního řízení, aniž by však vysvětlil, jak konkrétně bylo dotčeno. Stěžovatel pouze uváděl, že bylo porušeno jeho legitimní očekávání, že v jeho blízkosti nebude realizován stavební objekt na základě více než 8 let starého územního rozhodnutí, resp. že v tomto území budou realizovány pouze stavby, o jejichž umístění bylo rozhodnuto za aktuálních podmínek v daném území. Neupřesnil však, zda, případně k jakým změnám těchto podmínek v daném území od vydání rozhodnutí o umístění stavby, příp. od okamžiku, s nímž stěžovatel spojuje údajné uplynutí doby jeho platnosti, došlo, a jaký dopad by taková případná změna měla do jeho hmotných práv, tedy proč by z hlediska ochrany jeho hmotných práv bylo třeba nové posouzení umístění dané stavby v novém územním řízení. Stěžovatel také namítal, že byl ochuzen o nové řízení dle § 93 odst. 3 stavebního zákona z roku 2006 o prodloužení platnosti územního rozhodnutí, v jehož rámci by mohl uplatňovat svá „*účastnická práva*“, aniž by však opět konkretizoval, jaká svá hmotná práva by v tomto řízení jakožto jeho účastník bránil, resp. jaká jeho hmotná práva byla porušena či ohrožena tím, že takové další řízení vedeno nebylo.

[36] Z žalobních tvrzení stěžovatele tedy nemůže plynout zkrácení jakéhokoli jeho hmotného veřejného subjektivního práva. Podstatou žaloby byly námitky, podle nichž stavební úřad měl řízení o žádosti stavebníka zastavit a neměl je opakovaně přerušovat, neboť tím údajně nesprávně umožnil vydání stavebního povolení na podkladě dřívějšího územního rozhodnutí. Takto formulované námitky vytýkají vadu řízení před správním orgánem, aniž by uvedly, jaké stěžovatelovo hmotné právo mělo být napadeným postupem dotčeno.

[37] Ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu upravuje procesní následek neodstranění podstatných vad žádosti. Ani tvrzené porušení tohoto ustanovení (či dalších ustanovení správního řádu či stavebního zákona z roku 2006 zmiňovaných v žalobě) stěžovateli bez dalšího nezakládá veřejné subjektivní právo na to, aby řízení o žádosti jiné osoby bylo zastaveno. Stěžovatel nemá subjektivní právo na procesní neúspěch stavebníka ani na to, aby správní orgán v jeho prospěch vytvořil podmínky pro zahájení dalšího řízení, aniž by bylo zřejmé, jaká jeho hmotná práva mají být v tomto řízení hájena.

[38] Samotná prostorová blízkost povolované stavby s předmětem spoluvlastnictví stěžovatele není ztotožnitelná s tvrzením o zkrácení veřejného subjektivního práva. Ani vlastník sousední nemovitosti není ve stavebním řízení nositelem práva na obecný dozor nad zákonností správního rozhodování. Může uplatnit námitky k ochraně svých práv, popřípadě namítat porušení objektivních pravidel, jestliže konsekventně vysvětlí jejich vztah ke svým právům a povinnostem (k tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 5 As 190/2015-30, a ze dne 14. 5. 2026, č. j. 6 As 17/2026-43). Nemůže však docílit přezkumu každé procesní otázky jen proto, že se stavba nachází v jeho okolí. Jak zdůrazňuje např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2024, č. j. 4 As 303/2023-33, sousední vlastník se nemůže domáhat soudního přezkumu v postavení univerzálního dohlížitele nad zákonností postupu správních orgánů. Účastenství v řízení je nástrojem ochrany hmotných práv konkrétní osoby a nelze je tak oddělit od účelu, pro který má být uplatňováno. Jak již však bylo konstatováno, stěžovatel v žalobě neoznačil žádnou konkrétní námitku, kterou by v případném novém řízení o prodloužení platnosti územního rozhodnutí či dokonce v novém územním řízení (jehož vedení se ani výslovně nedomáhal) uplatnil, ani žádnou změnu poměrů, jež by se mohla promítnout do jeho hmotných práv a povinností. Tento závěr je zjistitelný již z obsahu žaloby a nevyžaduje další dokazování.

[39] Zdejší soud si je vědom i závěru rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 1 As 387/2020-34, že při nedostatečně konkrétním tvrzení o zásahu do práv má být navrhovatel zásadně vyzván k doplnění návrhu. Tento závěr se však týká situace, kdy je tvrzení o vlastním dotčení pouze neúplné nebo neurčité. V nynější věci, jak již bylo popsáno, však stěžovatel v žalobě prostřednictvím svého právního zástupce, tedy právního profesionála, výslovně odmítl propojit své procesní námitky s tvrzením o dotčení svého vlastnického práva, a za této situace nebyl krajský soud povinen ho vyzývat k jejímu doplnění (srov. též přiměřeně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2021, č. j. 5 Ao 23/2021-23).

[40] Stěžovatel v kasační stížnosti dokonce výslovně uvádí, že pro jeho žalobní legitimaci nemá být rozhodné, že neoznačil konkrétní změnu poměrů ani konkrétní dopad do svých práv. S tím nelze souhlasit. Právě tvrzení o tom, které jeho právo může být zasaženo a jakým způsobem, představuje nezbytné minimum pro závěr, že se žalobou v podobě *actio popularis* nedomáhá pouhé objektivní kontroly procesní korektnosti provedeného stavebního řízení. Žaloba však žádné takové tvrzení neobsahovala. Stěžovateli proto nesvědčila, přestože byl účastníkem daného stavebního řízení, ani aktivní procesní legitimace podle § 65 odst. 2 s. ř. s. Ta je totiž vyhrazena těm žalobcům, jejichž hmotná práva nemohou být v konkrétním správním řízení dotčena, a přesto jim zákon z určitých důvodů, např. k ochraně konkrétního veřejného zájmu, účastenství v řízení propůjčuje. K aktivní procesní legitimaci tohoto účastníka k žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, jež vzešlo z takového řízení, pak skutečně postačuje jen námitka porušení jeho procesních práv, jež mohla mít za následek objektivní nezákonnost tohoto správního rozhodnutí. To však, jak již bylo vysvětleno, není případ stěžovatele. Ten byl účastníkem stavebního řízení na základě § 109 písm. e) stavebního zákona z roku 2006 z toho důvodu, že dle hodnocení stavebního úřadu mohlo být jeho (spolu)vlastnické právo k sousednímu pozemku nebo stavbě na něm „*prováděním stavby přímo dotčeno*“. To měl tedy také stěžovatel nejen tvrdit v tomto stavebním řízení, včetně řízení odvolacího, ale takovou námitku též řádně a včas uplatnit v řízení před soudem.

[41] Nevyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel nebyl k podaní žaloby legitimován, a krajský soud ji tedy měl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítnout jako návrh podaný osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

[42] Krajský soud v napadeném rozsudku správně vysvětlil absenci konkrétního dopadu žalobních tvrzení stěžovatele do jeho hmotných práv, z toho však dovodil nesprávný závěr o nedůvodnosti žaloby, ačkoli nebyly vůbec splněny podmínky pro jeho meritorní rozhodnutí o ní. Tím krajský soud zatížil řízení zmatečnostní vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., k níž

musel Nejvyšší správní soud přihlédnout dle § 109 odst. 4 s. ř. s. z úřední povinnosti, a nemohl se tedy již zabývat jednotlivými kasačními námitkami.

IV.
Závěr a náklady řízení

[43] Podle § 110 odst. 1, části první věty za středníkem, s. ř. s., jestliže již v řízení před krajským soudem byly důvody pro zastavení řízení, odmítnutí návrhu nebo postoupení věci, rozhodne o tom současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud. Jelikož důvod pro odmítnutí žaloby v nynější věci existoval již v řízení před krajským soudem, Nejvyšší správní soud dle citovaného ustanovení rozsudek krajského soudu zrušil a současně žalobu odmítl jakožto podanou ve smyslu § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

[44] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s., rozhodl-li Nejvyšší správní soud o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu. Podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. nemá žádný z účastníků řízení právo na náhradu jeho nákladů mj. tehdy, byla-li žaloba odmítnuta. Nejvyšší správní soud tedy v souladu s těmito ustanoveními rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[45] Pokud jde o případnou náhradu nákladů řízení osobě na něm zúčastněné, použije se vzhledem k tomu, že řízení o dané žalobě bylo zahájeno před 1. 1. 2026, podle čl. XI bodu 2 zákona č. 314/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, § 60 odst. 5 s. ř. s. ve znění účinném do 31. 12. 2025. Podle něj měla osoba zúčastněná na řízení právo jen na náhradu těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti jí soudem uložené. Nejvyšší správní soud ani krajský soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost, s jejímž plněním by byly spojeny náklady, neuložily, zdejší soud tedy rozhodl o tom, že tato osoba nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[46] Vzhledem k tomu, že podaná žaloba byla odmítnuta dle § 110 odst. 1, části věty první za středníkem, s. ř. s. až Nejvyšším správním soudem současně se zrušením rozsudku krajského soudu, zaplacený soudní poplatek za žalobu ani za kasační stížnost se nevrací (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2021, č. j. 4 Azs 187/2020-49, publ. pod č. 4263/2021 Sb. NSS).

P o u č e n í :
Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 23. října 2026

L. S.

JUDr. Jakub Camrda v. r.
předseda senátu